

УДК 628.4
№ держреєстрації
Інв. №

Державне підприємство Науково-дослідний та конструкторсько-
технологічний інститут міського господарства
(ДП НДКТІ МГ)
03035, м. Київ-035, вул. Урицького, 35; тел. (044) 248-23-08; факс 248-23-62
E-mail: kravchenko@nikti.kiev.ua E-mail: shekel@bk.ru

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДП НДКТІ МГ
канд. техн. наук, академік АБУ
_____ В.А. Кравченко
_____ 2012 р.

Науково-технічний звіт

за дог. № 78-20-12 від 11.10.2012 р.

Окремий розділ Схеми санітарного очищення м. Києва

Порядок організації збору від населення небезпечних відходів в частині побутових (хімічні джерела струму, ртутні люмінесцентні лампи, високотехнологічне сміття та інше) та подальшої їх утилізації (Заключний)

Науковий керівник
Завідувач відділу Механізації
санітарного очищення, благоустрою
та озеленення міст, докт. техн. наук,
академік АБУ

О.Й. Шекель

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Державне підприємство Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства

Відповідальний виконавець

Завідуючий відділом
Механізації санітарного очищення,
благоустрою та озеленення міст,
докт. техн. наук, академік АБУ

О.Й. Шекель

Співвиконавці

Стар. наук. співр.
інженер-еколог

Л.В. Шевченко

Інженер

І.М. Шекель

Інженер-лаборант

Ю.С. Панів

З М І С Т

	стор.
ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО СФЕРИ ПОВОДЖЕННЯ З НЕБЕЗПЕЧНИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ	9
1.1 Визначення основних термінів	9
1.2 Нормативно-правова база	16
1.2.1 Закони України	16
1.2.2 Державні стандарти України	17
1.2.3 Загальнодержавні програми, постанови уряду України і Верховної Ради України	18
1.2.4 Нормативні та керівні матеріали центральних органів виконавчої влади	19
1.2.5 Нормативні та керівні документи київської міської влади	24
1.2.6 Основні директиви Європейського Співтовариства (ЄС)	26
1.2.7 Перелік основних міжнародних угод, що стосуються відходів та охорони довкілля, які підписані та ратифіковані Україною	26
РОЗДІЛ 2 ВИХІДНІ ДАНІ ЩОДО ПОВОДЖЕННЯ З НЕБЕЗПЕЧНИМИ ВІДХОДАМИ	27
2.1 Класифікація та структура відходів м. Києва	27
2.1.1 Загальна класифікація міських відходів	27
2.1.2 Структура комунальних відходів м. Києва	34
2.1.3 Класифікація небезпечних відходів	37
2.2 Визначення класу небезпеки відходів	39
2.3 Обсяги утворення склад та властивості небезпечних відходів	41
2.3.1 Небезпечні відходи у сфері виробництва (промислові)	41
2.3.2 Небезпечні медичні відходи	42
2.3.3 Небезпечні відходи у сфері споживання (у складі побутових відходів)	43
2.3.3.1 Морфологічний склад побутових відходів	43
2.3.3.2 Обсяги утворення, склад та властивості небезпечних відходів у складі побутових	46
РОЗДІЛ 3 ПОВОДЖЕННЯ З НЕБЕЗПЕЧНИМИ ВІДХОДАМИ	57
3.1 Існуючий стан сфери поводження з небезпечними відходами у складі побутових	57
3.1.1 Відходи електричних та електронних приладів (ЕВ), високотехнологічне сміття	57
3.1.2 Відходи транспортних засобів (ВТ)	58
3.1.3 Специфічні відходи (ВС) (лікарняні, ветлікарень, перукарень, косметичних салонів тощо)	67
3.1.4 Небезпечні відходи (НВ) у складі побутових	68
3.2 Огляд та аналіз світових тенденцій та обґрунтування перспективних напрямків розвитку техніки і технологій у сфері поводження з небезпечними побутовими відходами у м. Києві	69
3.2.1 Відходи електричних та електронних приладів (ЕВ), високотехнологічне сміття	69
3.2.2 Відходи транспортних засобів (ВТ)	71
3.2.3 Специфічні відходи (ВС) (лікарняні, ветлікарень, перукарень, косметичних салонів тощо)	77
3.2.4 Небезпечні відходи у складі побутових (НВ)	78
3.3 Створення міської системи збирання, вивезення, перероблення та утилізації небезпечних побутових відходів	80

3.3.1 Система перероблення відходів електричних та електронних приладів (ЕВ)	80
3.3.2 Система перероблення відходів транспортних засобів (ВТ)	84
3.3.3 Система та комплекси для перероблення лікарняних відходів (ЛВ)	88
3.3.4 Система перероблення небезпечних відходів у складі побутових (НВ)	91
3.3.5 Розвиток організаційної структури управління небезпечними побутовими відходами у м. Києві	94
3.3.6 Еколого – економічна ефективність прийнятих рішень щодо поводження з небезпечними побутовими відходами у м. Києві	100
ЗАКЛЮЧЕННЯ	117
Перелік посилань	119
ДОДАТКИ	124
Додаток 1 Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 23.03.2012 р. № 461 " Про забезпечення на 2012 рік природохоронних заходів у м. Києві"	125
Додаток 2 Факсограма Головного управління комунального господарства виконавчого органу Київської міської ради (КМДА) щодо наради з питання небезпечних відходів	127
Додаток 3 Завдання Замовника до договору № 78-20-12 від 11.10.2012 р. Між Головним управлінням комунального господарства виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) та Державним підприємством "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства" (ДП НДКТИ МГ)	128
Додаток 4 Пропозиції Головного управління з питань надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київради (КМДА) до системи поводження з небезпечними відходами	130
Додаток 5 Роз'яснення інституту ДП "Державтотранспроект" щодо транспортування небезпечних вантажів	131
Додаток 2.1.3.1 Узагальнений перелік небезпечних складників відходів (за ДК 005-96)	132
Додаток 2.1.3.2 Небезпечні речовини та їх властивості (за ДК 005-96)	135
Додаток 2.1.3.3 Групи потенційно небезпечних відходів (за ДК 005-96)	137
Додаток 2.1.3.4 Категорії відходів, які підлягають регулюванню (за постановою КМУ від 13.07.2000 р. № 1120)	140
Додаток 2.1.3.5 Перелік основних небезпечних властивостей речовин (за постановою КМУ від 13.07.2000 р. № 1120)	142
Додаток 2.1.3.6 Жовтий перелік відходів (за постановою КМУ від 13.07.2000 р. № 1120)	143
Додаток 2.1.3.7 Зелений перелік відходів (за постановою КМУ від 13.07.2000 р. № 1120)	152
Додаток 2.2.1 Перелік хімічних речовин першого класу небезпеки (за ДК 005-96)	167
Додаток 2.2.2 Перелік забруднюючих речовин першого класу небезпеки в атмосферному повітрі населених місць (за ДК 005-96)	168
Додаток 2.2.3 Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин в повітрі робочої зони з приведенням класу їх небезпеки (за ГОСТ 12.1.005-88)	171
Додаток 2.2.4 Методика визначення класів небезпеки відходів (за ДсанПіН 2.2.7.029-99)	175
Додаток 2.3.2.1 Перелік медичних закладів м. Києва	179
Додаток 2.3.2.2 Норми утворення твердих побутових відходів (ТПВ) для м. Києва на 2008-2012 рр.	181

Додаток 2.3.3.1 Перелік підприємств, що здійснюють свою діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами у м. Києві	184
Додаток 2.3.3.2 Перелік підприємств, що здійснюють свою діяльність у сфері поводження з небезпечними відходами у Київській та прилеглих до неї областях	188
Додаток 3.1.1.1 Перелік суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють збирання, заготівлю окремих видів відходів, як вторинної сировини,	196
Додаток 3.1.2.1 Кількість зареєстрованих автотранспортних засобів у м. Києві	205
Додаток 3.1.2.2 Перелік відходів, які утворюються при ремонті та експлуатації автотранспорту (та класи їх небезпеки)	206
Додаток 3.2.1.1 Огляд технологій та обладнання для перероблення небезпечних відходів у складі побутових відходів	207
Додаток 3.2.2.1 Методика розрахунку кількості утворення відходів транспортних засобів	230
Додаток 3.3.3.1 Кошторисні розрахунки комплексу для перероблення лікарняних відходів	233
Додаток 3.3.4.1 Мережа пунктів приймання відпрацьованих батарейок і акумуляторів в містах України	237
Додаток 3.3.4.2 Проект Договору щодо збирання та перероблення відпрацьованих батарейок та акумуляторів	238

ВСТУП

Дана робота виконується у відповідності з дог. № 78-20-12 від 11 жовтня 2012 р. між Головним управлінням комунального господарства виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) та Державним підприємством "Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства" (ДП НДКТИ МГ) "Розробка окремого розділу схеми санітарної очистки міста Києва "Порядок організації збору від населення небезпечних відходів в частині побутових (хімічні джерела струму, ртутні люмінесцентні лампи, високотехнологічне сміття та інше) та подальшої їх утилізації", на виконання розпорядження КМДА від 23.03.2012 р. № 461 "Про забезпечення на 2012 рік природохоронних заходів у м. Києві" (додатки 1 і 2).

У відповідності з календарним планом до цього договору робота виконувалась у 2 етапи згідно із Завданням замовника (додаток 3).

У відповідності з етапом 1 календарного плану до договору "Збір вихідних даних про поводження з небезпечними відходами у складі побутових" були зібрані та опрацьовані вихідні дані щодо поводження з небезпечними відходами стосовно законодавчо-нормативної бази, класифікації відходів, визначення класу їх небезпеки, обсягів утворення, складу та основних властивостей цих відходів.

У відповідності з етапом 2 календарного плану до договору "Розробка окремого розділу схеми санітарної очистки міста Києва "Порядок організації збору від населення небезпечних відходів в частині побутових (хімічні джерела струму, ртутні лампи, високотехнологічне сміття та інше) та подальшої їх утилізації" було зроблене наступне.

Розглянутий існуючий стан та розкриті проблеми екологічної безпеки при поводженні з небезпечними побутовими відходами за їх видами.

Проведений огляд світових тенденцій розвитку техніки і технологій у сфері поводження з небезпечними побутовими відходами.

Проведений аналіз еколого-економічної ефективності прийнятих проектних рішень щодо безпечного поводження з цими відходами.

Обґрунтоване створення міської системи збирання від населення, вивезення, перероблення та утилізації небезпечних побутових відходів.

Розроблені пропозиції щодо розвитку організаційної структури управління небезпечними побутовими відходами у м. Києві.

Побутові відходи вносять вагомий внесок у забруднення навколишнього природного середовища. Вони утворюються в процесі життя і діяльності людини всюди, де вона знаходиться: у житлових будинках, виробничих підприємствах, адміністраціях,

громадських організаціях, невиробничих установах, лікувальних, торговельних та інших закладах. Це найбільша за обсягами накопичення група відходів споживання, яка відрізняється від усіх інших відходів за своїм походження та складом. Специфічною відмінністю твердих побутових відходів (ТПВ) є велика різноманітність і непередбаченість їх складу. Через присутність в твердих побутових відходах органічних компонентів (особливо харчових відходів) з високою вологістю, які швидко загнивають і біологічно розкладаються, вони є джерелом антисанітарії та екологічного забруднення оточуючого природного середовища. Тверді побутові відходи створюють санітарно-гігієнічну та епідеміологічну небезпеку внаслідок неприємних запахів та шкідливих хімічних сполук, які можуть бути присутні або утворюються в них при біологічному розкладанні органічних компонентів відходів, а також внаслідок присутності в них небезпечних відходів, зокрема збудників інфекційних та паразитарних хвороб, а також внаслідок високої бактеріальної і гельмінтологічної забрудненості.

Практика первісного накопичення та збору і вивезення змішаних міських твердих побутових відходів, що склалася в Україні, обумовлює антисанітарні умови на всіх етапах поводження з ТПВ внаслідок біологічного розкладання (гниття) органічних компонентів, суттєво ускладнює сортування та відбір вторсировини, перетворює полігони та звалища для розміщення ТПВ в екологічно небезпечні об'єкти, на яких виділяється біогаз, що забруднює атмосферне повітря та фільтрат, що забруднює ґрунтові води.

Найважливішими проблемами сфери поводження з ТПВ м. Києві є недосконала система збирання, вивезення та перероблення побутових відходів, наявність стихійних звалищ на території міста та приміських територіях, закриті сміттєзвалища не відповідають нормам екологічної та санітарної безпеки. Розміщення несорттованих побутових відходів на діючих полігонах № 5 і № 6 ПАТ «Київспецтранс» та спалювання на сміттєспалювальному заводі «Енергія» Київенерго» призводить до значних екологічних проблем і, на сьогодні, є неприйнятним за ресурсо- та енергозберігаючими вимогами. При поводженні з відходами вкрай недостатніми є обсяги перероблення та використання енергетичного ресурсу відходів (до 10 % від загального утворення відходів), а існуючі потужності з сортування та спалювання використовуються неефективно (вони недовантажені) через відсутність цілісної збалансованої і керованої міської системи.

Надзвичайно гострою є проблема поводження з небезпечними складовими побутових відходів, які в м. Києві, як і в інших містах України, переважно потрапляють у сміттєзбірні контейнери.

Це найперше медичні відходи лікарняних та оздоровчих закладів, косметичних салонів, а також ті які утворюються в житловому секторі.

Небезпечні складові частини і матеріали відходів електричних та електронних приладів, а також транспортних засобів. Це, зокрема, так зване "високотехнологічне сміття", тобто відходи складових частин виробів та матеріалів високих технологій, дія яких недостатньо вивчена (це нові поліметали, металополімери та інші синтетичні матеріали і вироби).

Небезпечні відходи у складі побутових – ртутні люмінесцентні лампи, хімічні джерела струму, тара із залишками фарб, лаків, клеїв, смол нафтопродуктів тощо.

Вихід із даної ситуації вбачається у впровадженні у м. Києві роздільного збирання відходів та створенні мережі комплексів з сортування і перероблення побутових відходів за сучасними безвідходними та екологічно безпечними технологіями.

Необхідно також створити в місті дієву організаційну структуру та керовану систему управління виробничими потужностями з боку міської влади.

Всі ці проблеми потребують невідкладного вирішення.

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО СФЕРИ САНІТАРНОГО ОЧИЩЕННЯ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ ТА ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ

1.1 Визначення основних термінів сфери санітарного очищення населених пунктів

Відходи - будь-які речовини, матеріали і предмети, що утворилися у процесі виробництва чи споживання, а також товари (продукція), що повністю або частково втратили свої споживчі властивості і не мають подальшого використання за місцем їх утворення чи виявлення і від яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися шляхом утилізації чи видалення.

Побутові відходи - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках (тверді, великогабаритні, ремонтні, рідкі, крім відходів, пов'язаних з виробничою діяльністю підприємств) і не використовуються за місцем їх накопичення.

Комунальні відходи – відходи, що віднесені до коду 77 Державного класифікатора відходів ДК 005-96.

Державний класифікатор відходів - систематизований перелік кодів та назв відходів, призначений для використання в державній статистиці з метою надання різнобічної та обґрунтованої інформації про утворення, накопичення, оброблення (перероблення), знешкодження та видалення відходів.

Побутові відходи – тверді та рідкі побутові відходи.

Тверді побутові відходи (ТПВ) – тверді відходи, які утворюються в процесі життєдіяльності людини і накопичуються у житлових будинках, адміністративних приміщеннях підприємств, організацій, установ, закладах соцкультпобуту, громадських, навчальних, лікувальних торговельних та інших закладах (це харчові відходи, зношені предмети домашнього вжитку, сміття та відходи від прибирання і поточного ремонту квартир, макулатура, скло, метал, пластмаси, інші полімерні матеріали тощо).

Рідкі побутові відходи (РВ) – господарчо-побутові (від миття, прання тощо) та каналізаційні стоки (за винятком промислових) за відсутності централізованого водовідведення.

Негабаритні (великогабаритні) відходи (ВГВ) – тверді побутові відходи, розміри яких перевищують 50х50х50 см і не дають змоги збирати їх у контейнери місткістю до 1,1 м³.

Будівельні відходи (БВ) – тверді відходи, що утворюються при будівництві, реконструкції, ремонті приміщень та споруд.

Промислові відходи (ПВ) – відходи, що утворюються в процесі виробництва.

Токсичні відходи (ТВ) – промислові відходи, які віднесені до I...IV класів небезпеки (за ДСанПіН 2.2.7.029-99).

Небезпечні відходи (НВ) - відходи або їх суміші, що через кількість, концентрацію певних компонентів, фізичні, хімічні чи інфекційні характеристики можуть спричинити істотне підвищення смертності або серйозні незворотні захворювання, а також можуть спричинити значну небезпеку зараз або в майбутньому для людей, навколишнього середовища і тому вимагають спеціальних методів та засобів поводження з ними. (За ДК 005-96).

Небезпечні відходи (НВ) – відходи, фізичні, хімічні чи біологічні характеристики яких створюють чи можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища та здоров'я людини та які потребують (вимагають) спеціальних методів і засобів поводження з ними. (За ДСанПіН 2.2.7.029-99).

Небезпечні відходи у складі побутових відходів - відходи, що утворюються в процесі життя і діяльності людини в житлових та нежитлових будинках і мають такі фізичні, хімічні, біологічні чи інші небезпечні властивості, які створюють або можуть створити значну небезпеку для навколишнього природного середовища або здоров'я людини та які потребують спеціальних методів і засобів поводження з ними. {За постановою КМ України від 10.12.2008 р. № 1070, доповнено новим абзацом згідно з Постановою КМ N 541 ([541-2011-п](#)) від 25.05.2011 }.

Небезпечні відходи - відходи, включені до розділу А Жовтого переліку відходів, що затверджується Кабінетом Міністрів України, і мають одну чи більше небезпечних властивостей, наведених у переліку небезпечних властивостей, що затверджується Мінекоресурсів, та до Зеленого переліку, що затверджується Кабінетом Міністрів України, у разі, коли вони містять матеріали, наведені у додатку 2 до цього Положення, в таких кількостях, що можуть виявляти небезпечні властивості, наведені у зазначеному вище переліку небезпечних властивостей (за постановою КМ від 13.07.2000 р. № 1120).

Відпрацьовані мастила (оливи) - гідравлічні, моторні, трансмісійні та інші мастила (оливи), гальмівні рідини, мастила (оливи) та інші рідини для ізоляції і теплопередачі, забруднені чи зіпсовані перед початком експлуатації, відпрацьовані, забруднені чи зіпсовані під час експлуатації, що повністю або частково втратили свої первісні якості і не

підлягають подальшому використанню за своїм прямим призначенням, і які включені як небезпечні відходи до розділу А Жовтого переліку відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. №1120 за № 42 “Відпрацьовані нафтопродукти, не придатні для використання за призначенням (у тому числі відпрацьовані моторні, індустріальні масла та їх суміші)” /номер згідно з переліком А Базельської конвенції – А3020; код ОЕСР* – АС030/), поводження з якими потребує наявності у суб’єкта господарювання ліцензії на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами;

Зношена шина - шина, яка зазнала змін від будь-якого типу використання чи/або зносу;

Відходи шин – шина (куски шин), які зазнали змін від будь-якого типу використання чи/або зносу та раніше не піддавалися утилізації або рециркуляції;

Специфічні відходи (СВ) – відходи зі специфічною підвищеною санітарною небезпекою (лікарняні відходи, відходи ветлікарень, перукарень тощо).

Лікарняні відходи – відходи від надання медичних послуг з охорони здоров’я людей, послуг ветеринарних лікарень, поліклінік, клінік та (або) пов’язаних з цим дослідними роботами.

Токсичні (отруйні) речовини – речовини чи відходи, які у разі попадання всередину організму через органи дихання, травлення або крізь шкіру здатні спричинити смерть людини або чинити на неї сильний негативний вплив.

Утворювач побутових відходів – фізична або юридична особа, діяльність якої призводить до утворення побутових відходів, або, якщо ці особи невідомі, власник чи орендар території, на якій вони знаходяться.

Поводження з твердими побутовими відходами – дії, спрямовані на запобігання утворенню твердих побутових відходів, їх збирання, транспортування, зберігання, обробка, перероблення, утилізація, видалення, знешкодження і захоронення, включаючи контроль за цими операціями та нагляд за місцями видалення.

Збирання твердих побутових відходів – діяльність, пов’язана з вилученням, накопиченням і розміщенням твердих побутових відходів у спеціально відведених місцях чи об’єктах, включаючи збирання за окремими компонентами з метою їх подальшої утилізації.

Зберігання твердих побутових відходів – тимчасове розміщення побутових відходів у спеціально відведених місцях, накопичувачах чи об'єктах (до їх утилізації чи знешкодження).

Сміттєвоз - спеціальний транспортний засіб, призначений для збирання та перевезення ТПВ

Сміттєзбірні контейнери – збірники для первинного накопичення твердих побутових відходів; виготовляються з металу, та полімерних матеріалів; стандартні контейнери місткістю від 0,75 до 1,1 м³ призначаються для твердих побутових відходів; великомісткі контейнери місткістю від 8 до 30 м³ – для великогабаритних відходів.

Контейнери змінювані – які встановлюються тимчасово для збирання в них відходів, а після заповнення забираються разом з відходами.

Контейнери незмінювані – які постійно знаходяться на контейнерному майданчику, а ТПВ періодично перевантажуються з них в сміттєвози.

Система збирання та вивезення твердих і рідких побутових відходів – послідовність виконання технологічних операцій з вилучення, накопичення і розміщення відходів у спеціально відведених місцях та їх вивезення у пункти переробки та знешкодження.

Планово-подвірна (регулярна) система збирання твердих побутових відходів – система, за якою зібрані в контейнери або сміттєприймальні камери будинків тверді побутові відходи вивозять сміттєвозами в місця знешкодження чи утилізації за встановленими графіками.

Планово-поквартирна (побудинкова) система збирання твердих побутових відходів – система, яка не передбачає наявності контейнерів, а споживач послуг самостійно завантажує тверді побутові відходи в сміттєвоз, що прибуває за графіком.

Система збирання та вивезення твердих побутових відходів включає такі операції: збирання та тимчасове зберігання твердих побутових відходів на території споживача послуг до прибуття сміттєвоза; завантаження твердих побутових відходів у сміттєвоз і прибирання засміченої під час завантаження території; вивезення твердих побутових відходів на полігон або сміттєпереробний завод чи інший об'єкт перероблення ТПВ.

Вивезення твердих побутових відходів – транспортування твердих побутових відходів від місця їх утворення або зберігання до місця чи об'єктів їх переробки, утилізації чи видалення.

Перероблення (оброблення) твердих побутових відходів – здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних, хімічних чи біологічних властивостей побутових відходів, з метою підготовки їх до екологічно безпечного транспортування, утилізації.

Сортування твердих побутових відходів – перероблення побутових відходів, що призводить до утворення складових, які потребують різних процедур їх утилізації чи видалення.

Утилізація твердих побутових відходів – використання твердих побутових відходів як вторинних матеріалів чи енергетичних ресурсів.

Об'єкти утилізації ТПВ – сміттєпереробні та сміттєсортувальні комплекси, сміттєспалювальні заводи, ділянки компостування тощо.

Сміттєперевантажувальна станція – споруда (капітальна або тимчасова) оснащена спеціальним обладнанням для перевантаження ТПВ із збиральних сміттєвозів у транспортні.

Компост – продукт розкладання мікроорганізмами твердих сумішей природного органічного походження.

Знешкодження твердих побутових відходів – зменшення чи усунення небезпечності твердих побутових відходів шляхом механічної, фізико-хімічної, термічної чи біологічної переробки.

Видалення відходів – здійснення операцій з відходами, що не призводить до їх утилізації.

Місця видалення відходів (МВВ) – спеціально відведені місця чи об'єкти (полігони, комплекси, котловани, споруди, ділянки надр тощо), на використання яких для видалення відходів отримано дозвіл від спеціально уповноважених органів у сфері поводження з відходами.

Власник місць (чи об'єктів) видалення відходів - будь-яка фізична або юридична особа, що здійснює видалення відходів на законних підставах, у тому числі виробник відходів.

Операції щодо поводження з відходами за класифікацією згідно постанови Кабінету Міністрів №1216.

Код операції D1 – поховання в землі чи скидання на землю (наприклад на звалище тощо).

Код операції D5 – скидання на спеціально обладнані звалища (наприклад скидання в окремі відсіки з прокладкою і поверхневим покриттям, які ізолюють їх один від одного і від навколишнього середовища тощо).

Захоронення твердих побутових відходів – остаточне розміщення твердих побутових відходів при їх видаленні у спеціально відведених місцях чи на об'єктах таким чином, щоб довгостроковий шкідливий вплив відходів на навколишнє середовище та здоров'я людини не перевищував установлених нормативів.

Спеціально відведені місця чи об'єкти – місця чи об'єкти (полігон твердих побутових відходів, комплекси, споруди тощо), на використання яких отримано дозвіл спеціально уповноважених органів на вивезення побутових відходів чи здійснення інших операцій з твердими побутовими відходами.

Полігони твердих побутових відходів – спеціалізовані комплекси з інженерними природоохоронними спорудами призначені для захоронення ТПВ.

Звалища твердих побутових відходів – місця видалення відходів не облаштовані достатньою мірою запобіжними засобами охорони довкілля.

Об'єкти захоронення ТПВ – полігони та звалища.

Вулично-дорожня мережа міста – сукупність вулиць та доріг.

Тротуар – узбіччя вулиці чи дороги, яке призначене для проходу пішоходів.

Тверде дорожнє покриття – верхній шар вертикального профілю (перерізу) дороги, створений із асфальту, бетону тощо.

Комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи у забезпеченні холодною та гарячою водою, водовідведенням, газо- та електропостачанням, опаленням, а також вивезення побутових відходів у порядку, встановленому законодавством.

Якість житлово-комунальної послуги – сукупність нормованих характеристик житлово-комунальної послуги, що визначає її здатність задовольняти встановлені або передбачувані потреби споживача відповідно до законодавства.

Виконавець – суб'єкт господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальної послуги споживачу відповідно до умов договору.

Виробник – суб'єкт господарювання, який виробляє або створює житлово-комунальні послуги.

Споживач – фізична чи юридична особа, яка отримує або має намір отримати житлово-комунальну послугу.

Утримання будинків і прибудинкових територій – господарська діяльність, спрямована на задоволення потреби фізичної чи юридичної особи щодо забезпечення експлуатації та/або ремонту жилих та нежилих приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно із законодавством.

Санітарне та епідемічне благополуччя населення - оптимальні умови життєдіяльності, що забезпечують низький рівень захворюваності, відсутність шкідливого

впливу на здоров'я населення факторів навколишнього середовища, а також умов для виникнення і поширення інфекційних захворювань.

Державні санітарні норми, правила, гігієнічні нормативи (санітарні норми) - обов'язкові для виконання нормативні документи, що визначають критерії безпеки та (або) нешкідливості для людини факторів навколишнього середовища і вимоги щодо забезпечення оптимальних чи допустимих умов життєдіяльності людини.

Небезпечний фактор - будь-який хімічний, фізичний, біологічний чинник, речовина, матеріал або продукт, що впливає або за певних умов може негативно впливати на здоров'я людини.

Санітарні та протиепідемічні заходи - діяльність, спрямована на створення безпечних для здоров'я умов побуту, праці, навчання, відпочинку та інших сфер життя і діяльності людини, запобігання виникненню та поширенню інфекційних хвороб.

Благоустрій населених пунктів – комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращання мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля.

Утримання в належному стані території - використання її за призначенням відповідно до генерального плану населеного пункту, іншої містобудівної документації, місцевих правил забудови, правил благоустрою території населеного пункту, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою.

Заходи з благоустрою населених пунктів - роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації упорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням особливостей їх використання.

Територіальна громада – жителі, об'єднані постійним проживанням у межах села, селища, міста, що є самостійними адміністративно-територіальними одиницями, або добровільне об'єднання жителів кількох сіл, що мають єдиний адміністративний центр.

Виконавчі органи рад – органи, які відповідно до Конституції України та Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" створюються сільськими, селищними, міськими, районними в містах (у разі їх створення) радами для здійснення виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування у межах, визначених цим та іншими законами.

Право комунальної власності – право територіальної громади володіти, доцільно, економічно, ефективно користуватися і розпоряджатися на свій розсуд і в своїх інтересах майном, що належить їй, як безпосередньо, так і через органи місцевого самоврядування.

1.2 Нормативно-правова база сфери поводження з відходами, благоустрою та утримання міських територій

1.2.1 Закони України

Стосовно сфери поводження з відходами діє ціла низка законів України, найбільш важливими з яких є такі:

- 1.«Про охорону навколишнього природного середовища». Закон Української РСР від 25 червня 1991р. № 1264-ХІІ;
- 2.«Про охорону праці». Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2695-ХІІ;
- 3.«Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення». Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4004- ХІІ;
- 4.«Про екологічну експертизу». Закон України від 9 лютого 1995 р. №45/95-ВР;
- 5.«Про охорону атмосферного повітря». Закон України від 16 жовтня 1992 року № 2707-ХІІ;
- 6.«Про місцеве самоврядування в Україні». Закон України від 21 травня 1997 року № 280/97-ВР;
- 7.«Про відходи». Закон України від 5 березня 1998 року № 187/98-ВР;
- 8.«Про місцеві державні адміністрації». Закон України від 9 квітня 1999р. № 586-ХІV;
- 9.«Про загальнодержавну програму поводження з токсичними відходами». Закон України від 14 вересня 2000 р. № 1947-14;
10. «Про житлово-комунальні послуги». Закон України від 24 червня 2004 року. № 1875-IV;
11. «Про загальнодержавну програму реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2004-2010 роки». Закон України від 24 червня 2004 р. № 1869-IV;
12. «Про благоустрій населених пунктів». Закон України від 6 вересня 2005 р.. № 2807-IV.

1.2.2 Державні стандарти України

1. ГОСТ 12.1.007-76 Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности.
2. ГОСТ 12.2033-78 Рабочее место при выполнении работ стоя. Общие эргономические требования.
3. ГОСТ 12.1.005-88 Воздух рабочей зоны. Общие санитарно-гигиенические требования.
4. ГОСТ 12.1.004-91 Пожарная безопасность. Общие требования.
5. ДСТУ 2102-92 Ресурси матеріальні вторинні. Терміни та визначення
6. ДСТУ 2293-93 Система стандартів безпеки праці. Охорона праці. Терміни та визначення.
7. ДСТУ ISO 14001-97 Система управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо їх застосування.
8. ДСТУ ISO 14001-97 Система управління навколишнім середовищем. Загальні настанови щодо принципів управління, систем та засобів забезпечення.
9. ДСТУ 2195-99 (ГОСТ 17.9.0.2-99). Охорона природи. Поводження з відходами. Технічний паспорт відходу. Склад, зміст, виклад і правила внесення змін.
10. ДСТУ 3910-99 (ГОСТ 17.9.1.1-99). Охорона природи. Поводження з відходами. Класифікація відходів. Порядок найменування відходів за генетичним принципом і віднесення їх до класифікаційних категорій.
11. ДСТУ 3911-99 (ГОСТ 17.9.0.1-99). Охорона природи. Поводження з відходами. Виявлення відходів і подання інформаційних даних про відходи. Загальні вимоги.
12. ДСТУ 3090-95 Безпека дорожнього руху. Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди. Вимоги до експлуатаційного стану.
13. ДСТУ 3090-95 Безпека дорожнього руху. Організація робіт з експлуатації міських вулиць і доріг.
14. ДК-005-96 Державний класифікатор відходів. Держстандарт України.-К.: 1996.
15. ДБН 360-92 Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень.
16. ДБН А.2.2-2003 Розміщення і проектування полігонів твердих побутових відходів. Основні положення.

1.2.3 Загальнодержавні програми, постанови уряду України і Верховної Ради України

Найважливішими загальнодержавними програмами, постановами Уряду України і Верховної Ради України стосовно відходів є наступні:

1. Про заходи щодо збору, переробки та утилізації використаної тари й упаковки. Постанова Кабінету Міністрів України від 2 березня 1998 року № 261.
2. Про основні напрямки державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. Постанова Верховної Ради України від 5 березня 1998 р. № 188/98.
3. Про затвердження положення про державну систему моніторингу довкілля. Постанова Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391.
4. Про затвердження порядку ведення реєстру місць видалення відходів. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1216.
5. Про затвердження Порядку виявлення та обліку безхазяйних відходів. Постанова Кабінету Міністрів України № 1217 від 3 серпня 1998 р.
6. Про затвердження Порядку розроблення, затвердження і перегляду лімітів на утворення та розміщення відходів. Постанова Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1218.
7. Про затвердження Порядку ведення реєстру об'єктів утворення, оброблення та утилізації відходів. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 1998 р. № 1360
8. Про затвердження Положення про контроль за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням і Жовтого та Зеленого переліків відходів. Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2000 р. № 1120.
9. Про затвердження Порядку ведення державного обліку та паспортизації відходів. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 листопада 1999 р. № 2034.
10. Про впровадження системи збирання, сортування, транспортування, переробки та утилізації відходів як вторинної сировини. Постанова Кабінету Міністрів від 26 липня 2001 р. № 915.
11. Про затвердження Програми поводження з твердими побутовими відходами. Постанова Кабінету Міністрів від 4 березня 2004 р. № 265.
12. Деякі питання щодо використання окремих видів відходів як вторинної сировини. Постанова Кабінету Міністрів України від 17 березня 2004 р. №324.
13. Про Концепцію сталого розвитку населених пунктів. Постанова Верховної Ради України від 24.12.1999 р. №1359-XIV.

14. Порядок формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів, постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2006 р. N1010.

15. Про затвердження Правил надання послуг з вивезення побутових відходів, постанова Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2008 р. N 1070.

16. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сфері благоустрою населених пунктів, галузі поховання і сфері вивезення побутових відходів та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю), постанова Кабінету Міністрів України від 7 жовтня 2009 р. N 1048.

17. Про затвердження Національного плану дій щодо підвищення рівня благоустрою населених пунктів та прилеглих до них територій на 2010-2015 роки, розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2009 р. N 1320-р.

1.2.4 Нормативні та керівні матеріали сфери санітарного очищення, благоустрою, міських територій

1. "Санитарные правила и нормы охраны поверхностных вод от загрязнения". СанПиН 4630-88.

2. "Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць". Наказ МОЗ України від 17.03.2001 р. № 145.

3. "Санитарные правила по сбору, хранению, транспортировке и первичной обработке вторичного сырья». СанПиН 2524-82.

4. "Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів". Затверджено МОЗ України 19.06.1996 р. №379/1404.

5. «Склад, порядок розроблення, погодження та затвердження проектної документації для будівництва». ДБН А.2.2-3-2004.

6. «Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд». ДБН А.2.2-1-2003.

7. «Полігони твердих побутових відходів. Основи проектування». ДБН В.2.4-2-2005.

8. "Рекомендації по збиранню і виведенню харчових відходів". Р 204 України 239-92.

9. «Рекомендації щодо підготовки місцевих програм поводження з твердими побутовими відходами», затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.06 №2.

10. «Рекомендації з удосконалення експлуатації діючих полігонів та звалищ твердих побутових відходів», затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.06 № 5.

11. "Рекомендації із розроблення схем санітарної очистки населених пунктів", затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.06 №6.

12. «Методика розроблення оцінки впливу на навколишнє природне середовище для об'єктів поводження з твердими побутовими відходами», затверджена наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 10.01.06 № 8.

13. «Форма звітності 1-ТПВ «Звіт про поводження з твердими побутовими відходами», затверджена наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 19.09.06 №308.

14. «Методика впровадження двоетапного перевезення твердих побутових відходів», затверджена наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 30.11.06 №.396.2

15. «Програма перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців сфери житлово-комунального господарства у сфері поводження з твердими побутовими відходами», затверджена наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 01.02.07 №32.

16. «Методичні рекомендації щодо заповнення санітарно-технічного паспорта полігону твердих побутових відходів», затверджені наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 05.04.07 №120.

17. "Державні санітарні правила охорони атмосферного повітря населених місць (від забруднення хімічними і біологічними речовинами)". ДПС-201-97 Офіційне видання №201. Затверджено МОЗ України 09.07.1997 р.

18. "Про затвердження Методики визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства". Наказ Мінекобезпеки України від 27 жовтня 1997 р. № 171.

19. «Про затвердження Переліку небезпечних властивостей та інструкцій щодо контролю за транскордонними перевезеннями небезпечних відходів та їх утилізацією/видаленням». Наказ Мінекоресурсів України від 16 жовтня 2000 р. № 165.

20. "Гігієнічні вимоги щодо поводження з промисловими відходами та визначення їх класу небезпеки для здоров'я населення". ДСанПіН 2.2.7. 029-99. Затверджено МОЗ України 01.07.1999. р. №29.

21. "Концепція поводження з твердими побутовими відходами у населених пунктах України". Затверджено Держжитлокомунгоспом України у 1996 р. Схвалено Держбудом України у 1999 р.

22. ДНАОП-90.00-1.05-2000 "Правила охорони праці під час збирання, вивезення та знешкодження побутових відходів". Затверджено наказом Міністерства праці і соціальної політики України від 06.10.2000 р. № 268.

23. "Національна стратегія поводження з твердими побутовими відходами в Україні". Розроблена Держжитлокомунгоспом України разом із зацікавленими органами виконавчої влади. Дорученням КМУ від 02.056.05 р. №4242/3/1-05 направлена РМ АР Крим, обласним, Київській і Севастопольській міським державним адміністраціям до відому та керівництва в роботі.

24. «Методичні рекомендації з організації роздільного збирання твердих побутових відходів», затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 05.08.08 № 242.

25. «Методичні рекомендації по впровадженню системи моніторингу у сфері поводження з твердими побутовими відходами», затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 02.10.08 № 295.

26. «Примірне положення про підприємство у сфері поводження з твердими побутовими відходами», затверджене наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 21.10.08 №311.

27. «Методичні рекомендації про застосування Порядку формування тарифів на послуги з вивезення побутових відходів», затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 10.01.09 № 2.

28. «Методичні рекомендації для визначення норм часу з перевезення побутових відходів», затверджені наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 25.03.09 №75.

29. "Методичні рекомендації із формування громадської думки щодо екологічнобезпечного поводження з побутовими відходами", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 16.02.10 №38.

30. "Методичні рекомендації з визначення морфологічного складу твердих побутових відходів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 16.02.10 №39.

31. "Рекомендовані норми надання послуг з вивезення побутових відходів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 22.03.10 №75.
32. "СОУ ЖКГ "Технологія перероблення органічної речовини, що є у складі побутових відходів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 30.03.10 №78.
33. "Норми часу на роботи із збирання та перевезення побутових відходів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 01.06.10 №170.
34. "Методичні рекомендації з організації збирання, перевезення, перероблення та утилізації побутових відходів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 07.06.10 № 176.
35. "Правила визначення норм надання послуг з вивезення побутових відходів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 30.07.10 №259.
36. "Правила експлуатації полігонів побутових відходів", затверджені наказом Мінбуду України від 01.12.2010 №435.
37. "Методичні рекомендації з перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців сфери благоустрою населених пунктів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 23.12.2010 №472.
38. "СОУ ЖКГ "Побутові відходи. Біогаз полігонів побутових відходів, що використовується у когенераційних установках", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 31.12.10 №484.
39. "СОУ ЖКГ "Побутові відходи. Технологія перероблення відходів пластмас, паперу та картону, що є у складі твердих побутових відходів" затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 31.12.10 №485.
40. "СОУ ЖКГ "Побутові відходи. Технологія перероблення відходів скла, що є у складі твердих побутових відходів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 31.12.10 №486.
41. Технічні правила ремонту і утримання міських вулиць та доріг КТМ 204 України 010-94, Держжитлокомунгоспом України 27.12.1994.
42. «Порядок технічного обліку вулиць та доріг міст та селищ міського типу України», затверджений наказом Держжитлокомунгоспу від 29.10.1996 N94
43. «Порядок проведення ремонту та утримання об'єктів міського благоустрою, затверджений наказом Держжитлокомунгоспу України від 23 вересня 2003 р. № 154.
44. «Правила утримання жилих будинків та прибудинкових територій», затверджені наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства України Наказ 17.05.2005 №76.

45. «Положення про порядок конкурсного відбору підприємств з утримання об'єктів благоустрою населених пунктів», затверджене наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 11.11.2005 №160.

46. "Ресурсні елементних кошторисних норм утримання об'єктів вулично-дорожньої мережі населених пунктів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 05.07.07 №76.

47. "Методичні рекомендації з прибирання території об'єктів благоустрою населених пунктів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 07.07.08 №213.

48. "Методичні рекомендації з визначення вартості робіт з утримання вулично-дорожньої мережі населених пунктів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 21.08.08 №254.

49. "Методичні рекомендації для визначення норм часу з прибирання доріг, тротуарів і прибудинкових проїздів в населених пунктах", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 14.04.09 №100.

50. "Методичні рекомендації для визначення норм часу з утримання пляжів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 05.06.09 №166.

51. "Форма звітності № 1-вул (річна) "Звіт про дорожньо-мостове господарство" та Інструкція щодо заповнення форми звітності № 1-вул (річна) "Звіт про дорожньо-мостове господарство", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 01.07.09 №193.

52. "Норми часу на роботи з прибирання об'єктів благоустрою населених пунктів", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 16.03.10 №72.

53. «Методичні рекомендації щодо розроблення програм (планів заходів) з благоустрою населених пунктів», затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу від 23.12.10 № 462.

54. «Галузева програми благоустрою населених пунктів на період до 2015 року», затверджена наказом Мінжитлокомунгоспу від 31.12.10 № 492.

55. «Державні санітарні норми та правила утримання територій населених місць», затверджені наказом Наказ МОЗу від 17.03.11 № 145 (набирають чинності з 01.01.2012 р. вводяться взамін СанПін 4690-88).

56. «Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України», наказ Мінбуду від 10.04.06 №105.

57. «Порядок визначення вартості робіт з догляду за зеленими насадженнями в Україні», наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 10.08.2005 №121.

58. «Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах та селищах міського типу України», наказ Держбду від 24.12.2001 №226

59. «Норми часу (виробітку) на роботи з озеленення», наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 05.02.2004 №27

60. «Правила охорони праці під час проведення робіт з видалення дерев і пеньків у населених пунктах України», наказ Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 30.11.95 №51

61. «Нормативи приживлюваності дерев і кущів при проведенні робіт з озеленення міст та інших населених пунктів України», наказ Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 25.02.2005 №32.

62. "Норми матеріальних витрат при утриманні зелених насаджень", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 11.11.08 № 340.

63. "Рекомендації з розроблення технологічних карт з утримання зелених насаджень", затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 24.11.08 № 364.

64. "Методичні рекомендації щодо обліку зелених насаджень у населених пунктах України", затверджені наказом Мінбуду України від 22.11.06 № 386.

65. "Методика визначення обсягів фінансування на утримання 1 га зелених насаджень", затверджена наказом Мінбуду України від 09.01.07 №2.

66. «Положення про систему моніторингу зелених насаджень у містах і селищах міського типу України, затверджене наказом Мінжитлокомунгоспу України від 04.08.08 №240.

67. «Форма звітності №1(річна) "Звіт про зелене господарство" та Інструкції щодо заповнення форми звітності №1(річна) "Звіт про зелене господарство», затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу України від 24.12.08 №401.

68. "Методика визначення відновної вартості зелених насаджень", затверджена наказом Мінжитлокомунгоспу України від 12.05.09 № 127.

69. «Методичні рекомендації з розроблення місцевих програм розвитку та збережень зелених насаджень», затверджені наказом Мінжитлокомунгоспу № 466 від 23.12.10.

1.2.5 Нормативні та керівні документи київської міської влади

1. «Про Правила благоустрою міста Києва», затверджено рішенням Київської міської ради від 25 грудня 2008 року N 1051/1051.

2. «Про затвердження міської Програми будівництва та реконструкції дорожньо-транспортних об'єктів на 2007 - 2011 роки», затверджено рішенням Київської міської ради від 29 листопада 2007 року N 1365/4198.

3. «Про затвердження Програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства міста Києва на 2010 - 2014 роки», затверджено рішенням Київської міської ради від 16 вересня 2010 року N 12/4824.

4. «Про Програму соціально-економічного розвитку м. Києва на 2011 рік» затверджено рішенням Київської міської ради від 30 грудня 2010 року N 574/5386.

5. «Про затвердження Програми використання та охорони земель міста Києва на 2011 - 2015 роки», затверджено рішенням Київської міської ради від 17 лютого 2011 року N32/5419.

6. «Про впорядкування діяльності у сфері поводження з побутовими відходами (крім токсичних та особливо небезпечних) у м. Києві», затверджено рішенням Київської міської ради від 30 жовтня 2008 року N 582/582.

7. «Про затвердження норм утворення твердих побутових відходів у м. Києві на 2008 - 2012 рр.», затверджено розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 04.03.2008 р. N 262.

8. «Програма поводження з твердими побутовими відходами в місті Києва на 2010-2015 роки», затверджена рішенням Київської міської ради від 8 липня 2010 року N 996/4434.

9. «Про продовження чинності Програми розвитку зеленої зони м. Києва до 2010 року та концепції формування зелених насаджень в центральній частині міста», затверджено рішенням Київської міської ради від 27 листопада 2009 року N 714/2783.

10. «Про нову редакцію Київської міської програми вирішення проблем з утримання домашніх та інших тварин», затверджено рішенням Київської міської ради від 27 листопада 2003 року N 213/1087.

11. «Про додаткові заходи, пов'язані із поводженням з тваринами», затверджено розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 06.02.2007 №106.

12. «Київська міська програма регулювання чисельності безпритульних тварин гуманними методами», затверджена рішенням Київської міської ради від 25.10.2007 №1080/3913.

13. «Положення про функціонування місць та зон для вигулу тварин в м. Києві», затверджене рішенням Київської міської ради від 25.10.2007 №1079/3912.

14. «Положення про функціонування майданчиків для дресирування собак», затверджене рішенням Київської міської ради від 25.10.2007 №1079/3912.

1.2.6. Основні директиви Європейського Співтовариства (ЄС)

1. Рамкова директива про відходи (2006/12/ЄС).
2. Про захист навколишнього середовища та, зокрема, ґрунтів при використанні осадів стічних вод у сільському господарстві (86/278/ЄЕС).
3. Про небезпечні речовини, які знаходяться в батарейках та акумуляторах (91/157/ЄЕС).
4. Про небезпечні відходи (91/689/ЄЕС, 94/31 ЄС).
5. Нагляд та контроль за транскордонним перевезенням відходів (Регламент 259/93/ЄЕС).
6. Про тару та відходи тари (94/62/ЄС, 2004/12 ЄС).
7. Про відходи електричного та електронного обладнання (2002/96/ЄС).
8. Про полігони для відходів (1999/31/ ЄС).
9. Про спалювання відходів (2000/76/ЄС).
10. Про спалювання небезпечних відходів (94/67/ЄС)
11. Про статистичні дані про відходи (2150/2002/ЄС).
12. Про утилізацію відпрацьованих мастил (75/439/ЄЕС).
13. Щодо обмеження викидів деяких забруднювачів в повітря великими спалювальними підприємствами (2001/80/ЄС).
14. Про звітність (91/692/ЄЕС)

1.2.7 Перелік основних міжнародних угод, що стосуються відходів та охорони довкілля, які підписані та ратифіковані Україною

1. Конвенція про транскордонне забруднення повітря на великі відстані. Підписана 13 листопада 1979 р., ратифікована 29 квітня 1980 р.
2. Конвенція про зміну клімату. Підписана 11 червня 1992 р., ратифікована 29 жовтня 1996 р.
3. Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Підписана 26 лютого 1991 р., ратифікована 19 березня 1999 р.
4. Конвенція про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням (Базельська конвенція). Підписана, ратифікована 1 липня 1999 р.
5. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступу до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція). Підписана 25 червня 1998 р., ратифікована 6 липня 1999 р.